

มนุษย์สมัยหินใหม่ที่บ้านเก่า

ของ

ชิน อัยกี

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๔
เวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น. คณะสำรวจ
ไทย - เดนมาร์ก อันประกอบด้วย

๑. ดร. ไอกล นิตเซน นักโบราณ
ชีววิทยา (Palaeontologist) พิพิธภัณฑ
สถาน กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

๒. ดร. เอช. อาร์. วันเฮเกอเรน นัก
ก่อนประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานมหาวิทยาลัย
เดเดน ประเทศฮอลันดา

๓. นายเปีย โซเรนเซ่น นักก่อนประ
วัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุง
โคเปนเฮเกน

๔. นายชิน อัยกี หัวหน้ากองโบราณ
คดี กรมศิลปากร

๕. นายกำปั่น บุญยมาติก หัวหน้า
หน่วยศิลปากรที่ ๒ จังหวัดสุพรรณบุรี

๖. ว่าที่ ร.ต. อารณ ณ สงขลา ข้าราชการ
ศิลปกรรม แผนกสำรวจ กองโบราณคดี
กรมศิลปากร

ได้ชุดค้นที่เนินดินในไร่ นางแอ่ง ประ
ถมทรัพย์ บ้านเก่า ตำบลจรเข้มาก อำเภอ
เมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบ

โครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่ซึ่งมีอายุ
ประมาณ ๔,๐๐๐ ปี เป็นครั้งแรกในประเทศไทย

นอกจากเจ้าหน้าที่ดังกล่าวแล้ว เมื่อ
วันที่ ๒๐ มกราคม ดร. สุต แสงวิเชียร
ศาสตราจารย์วิสาทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์ ได้ไปที่บ้านเก่า และช่วย
ในการพิจารณาค้นหาโครงกระดูกรวมทั้ง
ช่วยขุดค้นและบรรจุโครงกระดูกลงถังไม้
ดร. สุต แสงวิเชียร ได้เดินทางไปช่วยงาน
ดังกล่าวรวม ๔ ครั้ง เป็นเวลา ๑๘ วัน
บางครั้งกมนายแพทย์อื่นไปร่วมด้วย คือ

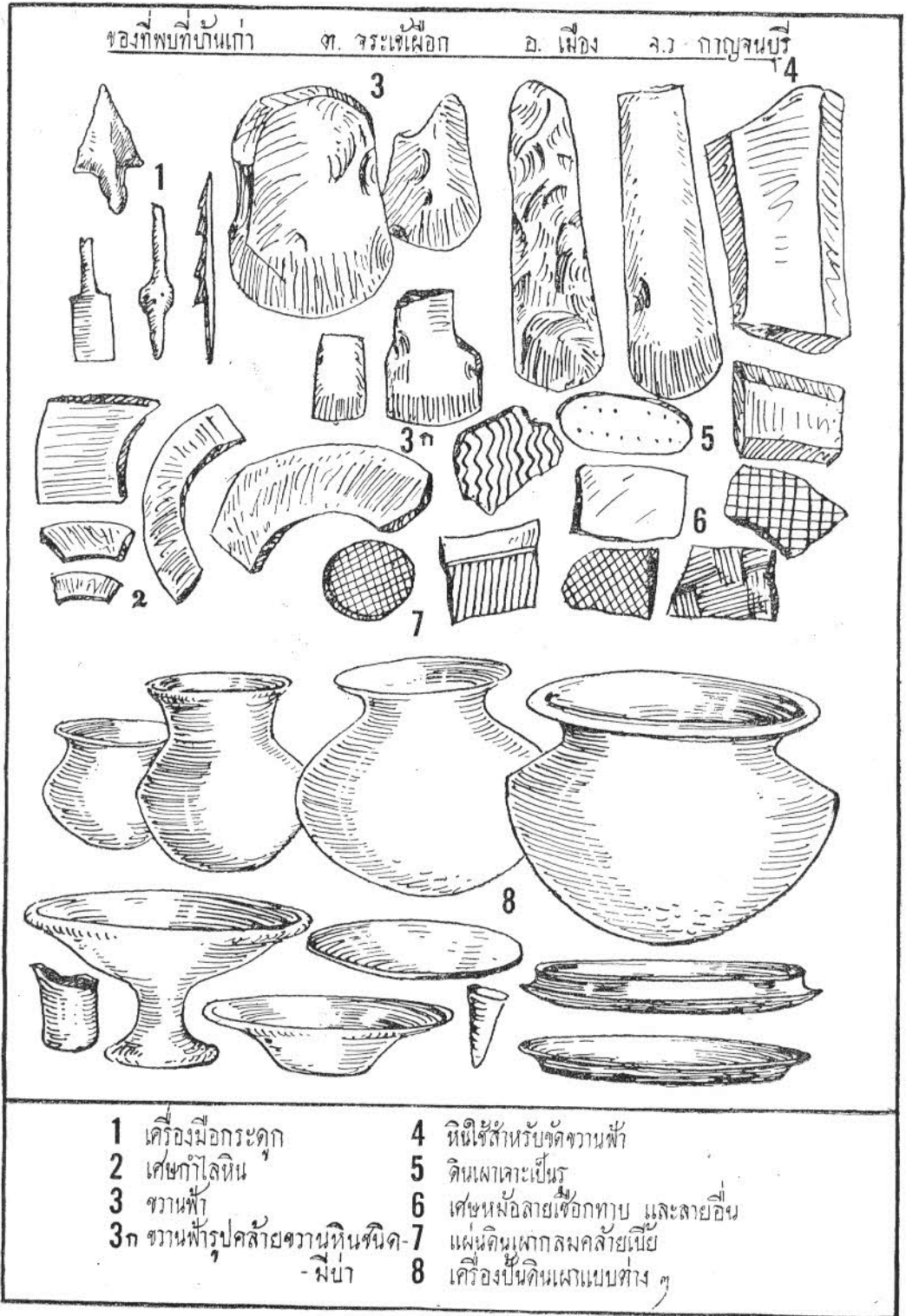
๑. นายแพทย์ประภา พานิชกาญจน์ ๒.
นายแพทย์ ม.ร.ว. วรพันธ์ ทวีวงศ์ ๓. นาย
แพทย์เกษม แก้วอิน ๔. นายแพทย์หญิง
เพทาย ศิริการุณ ๕. นายแพทย์นันทวัน
พรหมพิณ

หลายท่านมักจะถามผู้เขียนว่า ทำไมจึง
รู้ว่ากระดูกโครงกระดูกได้ที่ไหน? แม้
นางแอ่ง ประถมทรัพย์ เองก็มาถามผู้เขียน
ว่า “ทำไมพวกคุณจึงรู้ว่ากระดูกโครง
กระดูกคนที่ไร่ของดิฉัน?” ผู้เขียนได้ตอบ

เป็นที่เด่นชัดจริงว่า “อาว” ก็พวกผมเป็น
ลูกหลานของคนทีน้อยอยู่ใต้ดินบริเวณนี้
พวกผมจึงรู้” ความจริงนี้ไม่ใช่คำตอบที่
ถูกต้อง ผู้เขียนใคร่จะขอเรียนให้ทราบ
ว่าการที่จะรู้ว่าพวกคนสมัยหินใหม่อยู่กัน
บริเวณไหนบ้าง อาศัยเหตุ ๒ ประการ คือ
๑. การสังเกตตามหลักฐาน ๒. โชคหรือ
โดยบังเอิญ บริเวณไร่นางแดงฯ เดิมมี
ผู้ทราบบ้างพบขวานฟ้าและเศษหม้อก่อน
ประวัติศาสตร์อยู่มาอยู่เพียงคนเดียว คือ
นายบาง เหลืองแดง ชายชาวผุ่ยที่บ้านเก่า
ซึ่งบดินได้ลงแก่กรรมแล้ว ระหว่างที่ผู้เขียน
พร้อมด้วยนายคาส จ. ไข่เคียว และนายเจริญ
ผานูนิ ดำรวจหาเครื่องมือหินกะเทาะอยู่ที่
บริเวณบ้านเก่า เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.
๒๔๘๘ จำได้ว่าขณะที่กลับจากการดำรวจ
จะข้ามฟากไปบ้านพักกรมป่าไม้ที่สวนงว
ซึ่งมีนายดำรง อนุมิตรราชกิจ พนักงาน
ป่าไม้โท เป็นเจ้าบ้านและยินดีให้พวกเราเข้า
พักอาศัย นายบาง เหลืองแดง ให้นายยวง
เหลืองแดง หลานชายมาบอกว่า ขอพบ
คณะดำรวจที่บ้าน เมื่อไปถึงที่บ้านนายบาง
ก็บอกว่าพบที่ซึ่งมีขวานฟ้าและเศษหม้อมาก
ที่ทุ่งนกกระต่าย ได้ขุดมาให้ดูจนทราบ แต่เพื่อ
ประโยชน์ของประเทศชาติจึงแจ้งให้คณะ
ดำรวจทราบ รุ่งขึ้นผู้เขียนและคณะได้ไป
ดำรวจบริเวณดังกล่าวซึ่งอยู่ห่างจากสถานที่

บ้านเก่าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ก็ตรวจพบขวาน
ฟ้า หินใช้สำหรับขัดขวานฟ้า เศษ
กำไลหินและเศษหม้อหลายชิ้น การดำรวจ
ครั้งนี้เป็นการดำรวจครั้งแรก ฉะนั้น เพื่อ
เป็นเกียรติแก่ผู้พบคนแรก นายคาส จ.
ไข่เคียว ตกลงขอให้ว่า บริเวณของนายบาง
(Bang Site) ซึ่งขณะนั้นผู้สนใจในก่อน
ประวัติศาสตร์ของไทยรู้จักชื่อนี้

คณะดำรวจไทย-เดนมาร์ก ได้ดำรวจ
ที่บริเวณนอก รวม ๒ วัน คือ เมื่อวัน
๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ ช่วงเวลาประมาณ
๔ ชั่วโมง พบขวานฟ้า ๒๓ ชิ้น เศษกำไลหิน
๔-๕ ชิ้น เศษหม้อสมัยหินใหม่เป็นจำนวนมาก
นอกจากนี้ยังพบเศษกระดูกสัตว์
หลายชิ้น และเมื่อวัน ๒ ธันวาคม ๒๕๐๓
ก็พบขวานฟ้า ๑๒ ชิ้น และของอื่นอีกเป็น
จำนวนมาก เมื่อได้ตรวจบริเวณที่พบเป็น
เนินดินอยู่ใกล้ห้วยแมงรัก ชัยภูมิเหมาะที่
จะเป็นที่อาศัยของคนสมัยหินใหม่มาก เมื่อ
พิจารณาประกอบกับจำนวนขวานฟ้าซึ่งพบ
ในเวลา ๒ วัน ถึง ๓๕ ชิ้น และเศษหม้อ
สมัยหินใหม่เป็นจำนวนมากมากยิ่งขึ้น
บริเวณนั้นจะต้องเป็นที่อยู่อาศัยของคน
สมัยหินใหม่ คณะดำรวจไทย-เดนมาร์ก
จึงได้เริ่มขุดมอดูคนที่บริเวณคอนบนของ
เนินโดยขุด ๓ หลุม ระหว่างหลุมเว้นที่ว่างไว้

หลุมที่พบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่
โครงแรกนั้น ได้แก่หลุมที่ ๒ ขุดได้ถึงผล
การขุดค้นหลุมที่ ๒ โดยสังเขปดังนี้

วันที่ ๑๒ มกราคม

พบเศษหม้อบ้างไม่มากนัก

ขุดลงไปประมาณ ๓๐ ซม. พบหิน
ก้อนใหญ่ ๆ เรียงอยู่เป็นแถว และอยู่ใน
ระดับเดียวกัน

วันที่ ๑๓ มกราคม

พบเศษหม้อสีดำหลายชิ้น ขวานฟ้า ๓ ชิ้น
นอกจากนั้นพบหินที่ใช้สำหรับขัดขวานฟ้า
ให้เรียบ ๒ ชิ้น เศษกำไลหิน ๑ ชิ้น กระดอง
เต่า ฟันหมู ฟันควาย กระดุกปลา

วันที่ ๑๔ มกราคม

ขุดลงไปพบขวานฟ้า ๑ ชิ้น หม้อดิน
เผาสีดำ ๑ ใบ เศษกำไลหิน ๒ ชิ้น ถ่านไม้
และเศษหม้ออีกเป็นจำนวนมาก

วันที่ ๑๕ มกราคม

หยุดพักล้างเศษหม้อ

วันที่ ๑๖ มกราคม

ขุดลงไประดับ ๘๐ ซม.

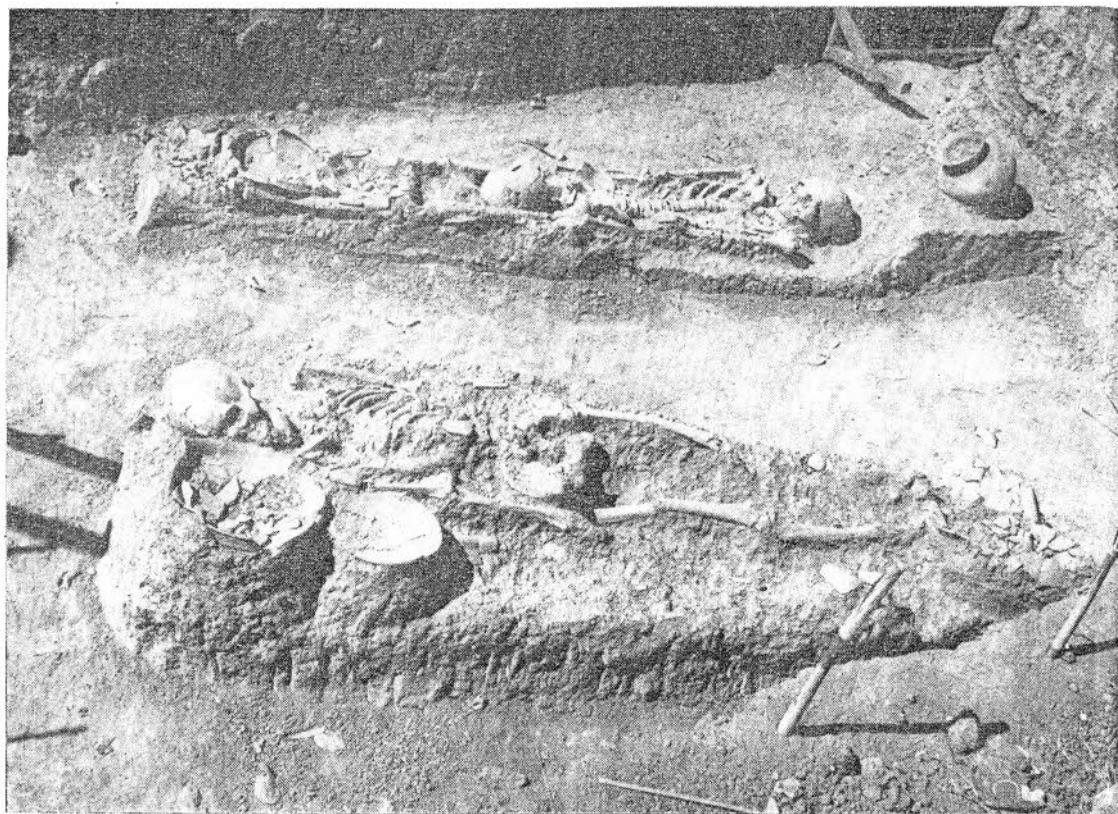
พบขวานหิน ๔ ชิ้น และพบโครงกระดูก
คนสมัยหินใหม่โครงแรก

คณะสำรวจไทย-เดนมาร์ก ได้ขุดค้น
บริเวณนี้จนถึงวันที่ ๒๘ มกราคม ได้ขุด
บริเวณที่เว้นไว้ระหว่างหลุมขุดทั้ง ๓ จนกลาย
เป็นหลุมขุดตรวจหลุมเดียวโดยตลอด บาง

ตอนก็ขยายออกไป พบโครงกระดูกคนสมัย
หินใหม่ทั้งสิ้นรวม ๕ โครง และกะโหลก
ศีรษะเด็ก ๑ กะโหลก โครงกระดูกเหล่านี้
อยู่ในระดับดินระหว่าง ๘๐-๑๐๐ ซม.

๑. โครงกระดูก A พบที่ทางทิศ
ตะวันออกเฉียงเหนือของหลุมขุดตรวจ โครง
กระดูกนี้หันศีรษะไปทางทิศตะวันออกเฉียง-
เหนือ นอนหงายเหยียดตรง มือทั้งสอง
เหยียดขนานกับลำตัว ที่เหนือศีรษะมีหม้อ
ดินเผาสีดำ ๑ ใบ ที่ระหว่างขามมีหม้อดินเผา
และขามดินเผาสีดำ ๑ ใบ ปลายเท้ามีหม้อ
ดินเผา ๑ ใบ ที่ข้างกะโหลกศีรษะด้าน
ขวามือ (ของโครงกระดูก) มีขวานฟ้า
๑ ชิ้น และที่ใกล้กระดูกข้อพับแขนซ้ายก็มี
ขวานฟ้า ๑ ชิ้น

๒. โครงกระดูก B พบอยู่ห่างจาก
โครงกระดูก A ประมาณ ๗๐ เซนติเมตร
นอนอยู่เกือบขนานกับโครงกระดูก A อยู่ใน
ลักษณะเดียวกันกับโครงกระดูก A ส่วนที่
ต่างกันคือโครงกระดูก B หันหน้าไม่มองชน
สู่ท้องฟ้า แต่หันตะแคงไปทางทิศตะวันออก
สู่ต้นศีรษะหันไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ที่
ใกล้ปากของโครงกระดูก B มีจานดินเผา
สีน้ำตาล ๒ ใบ ที่ปลายเท้าขวามีจานดินเผาสีน้ำตาล
๑ ใบ พบขวานฟ้าที่โครงกระดูกนี้ ๔ ชิ้น
คือชิ้นที่ ๑ อยู่เหนือกระดูกข้อพับแขน ชิ้นที่ ๒
ที่บนกระดูกสันหลังด้านหน้า บริเวณเหนือ

ภาพถ่ายโครงกระดูกตามสภาพที่พบที่บ้านเก่า

กระดูกเชิงกราน ชั้นที่ ๓ และที่ ๔ พบที่ใกล้
กระดูกหน้าแข้งขวา

๓. โครงกระดูก C พบแต่กะโหลก
ศีรษะอยู่ทางทิศใต้ของหลุมขุดตรวจ กะ-
โหลกศีรษะวางหน้าหงายหันหัวไปทางทิศ
ใต้ ด้านขวามือของกะโหลกศีรษะมีจาน
ดินเผาดำ ๑ ใบ และมีขวานฟ้าขนาดเล็ก
๑ ชิ้น วางอยู่ตรงบริเวณหน้าผาก

๔. โครงกระดูก D พบอยู่ทางทิศ
ตะวันตกเฉียงใต้ของโครงกระดูก A และ B
ห่างมาประมาณ ๔ เมตร หันศีรษะไปทาง

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ อยู่ในลักษณะท่า
นอนหงายเหยียดตรง อยู่ในระดับดินลึก
กว่าโครงกระดูก A และ B ประมาณ ๓๐
เซนติเมตร มีเศษหม้อดินเผาดำและดิน
แดงหลายชิ้นอยู่ระหว่างขาตอนปลายเท้า
ทั้ง ๒ ข้าง และที่เห็นอกะโหลกศีรษะรวม
ประมาณ ๖ ใบ นอกจากนั้นยังพบขวานหิน
๑ ชิ้น อยู่ใต้กะโหลกศีรษะบริเวณท้ายทอย
และที่ปลายเท้ามีขวานหินอีก ๑ ชิ้น

๕. โครงกระดูก E พบอยู่ระหว่าง
โครงกระดูก C และ D หันศีรษะไปทางทิศ

ตะวันตกเฉียงเหนือ อยู่ในลักษณะท่านนอนหงายเหยียดตรง แต่หันหน้าตะแคงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีเศษหม้อดินเผาสีแดงและลวดลายอยู่ใกล้ ๆ โครงกระดูก มีหม้อดินเผาสีดินแดง ๑ ใบ อยู่ระหว่างหน้าแข้ง มีจานดินเผาสีแดงกับภาชนะดินเผาสีดินแดงรูปคล้ายพานอยู่ปลายเท้า นอกจากนทเหนือกะโหลกศีรษะมีจานดินเผาสีแดง ๒ ใบ พบขวานฟ้า ๑ ชิ้น อยู่ทุมศีรษะข้างซ้าย

๖. โครงกระดูก F พบอยู่ทางเหนือของโครงกระดูก D ขุดพบแต่ปลายเท้าลงหัวเข่า อยู่ในลักษณะนอนหงายเหยียดตรง ปลายเท้ามีเศษหม้อดินเผาสีดำ ๑ ใบ และเศษหม้อสีแดงกับขวานฟ้า ๑ ชิ้น ที่ข้างกระดูกหน้าแข้งขวา ความจริงโครงกระดูกนี้ มีลักษณะความสูงโครง เนื่องจากไม่ประสงค์จะขุดต่อไป โครงกระดูกที่อื่นแต่หัวเข่าลงศีรษะจึงปล่อยให้ยังไม่ขุด

ผู้เชี่ยวชาญเปรียบเทียบโครงกระดูกเหล่านี้เพียง ๔ โครง เว้นโครงกระดูก C และ F ซึ่งขุดพบไม่ครบทั้งร่าง ได้ดังนี้

นอนหงายหน้ามองฟ้า ได้แก่วโครง A,D
คิดเป็นร้อยละ ๕๐

นอนหงายหน้าตะแคง ได้แก่วโครง B,E
คิดเป็นร้อยละ ๕๐

นอนหงายเหยียดตรง ได้แก่วโครง & โครง
คิดเป็นร้อยละ ๓๐๐

ศีรษะหันไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
ได้แก่วโครง A คิดเป็นร้อยละ ๒๕

ศีรษะหันไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้
ได้แก่วโครง B คิดเป็นร้อยละ ๒๕

ศีรษะหันไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
ได้แก่วโครง D,E คิดเป็นร้อยละ ๕๐

มีขวานฟ้า ๑ ชิ้น อยู่ใกล้กะโหลก
ศีรษะ ได้แก่วโครง A,D,E

คิดเป็นร้อยละ ๗๕

มีขวานฟ้าอยู่ทุมบริเวณแต่เหนือเข่าขึ้นมา
ได้แก่วโครง B คิดเป็นร้อยละ ๒๕

มีขวานฟ้าอยู่ทุมบริเวณแต่ใต้เข่าลงไป
ได้แก่วโครง B,D คิดเป็นร้อยละ ๕๐

มีหม้อดินหรือชามอยู่ใกล้กะโหลกศีรษะ ได้
แก่วโครง A,B,C,D คิดเป็นร้อยละ ๓๐๐

มีหม้อดินเผาหรือชามอยู่ระหว่างขา
ได้แก่วโครง A,D,E คิดเป็นร้อยละ ๗๕

มีจานหรือหม้อที่ปลายเท้า ได้แก่วโครง
A,B,E คิดเป็นร้อยละ ๗๕

พบขวานฟ้า ๑ ชิ้น ใกล้กับโครงกระดูก
ได้แก่วโครง E คิดเป็นร้อยละ ๒๕

พบขวานฟ้า ๒ ชิ้น ใกล้กับโครงกระดูก
ได้แก่วโครง A,D คิดเป็นร้อยละ ๕๐

พบขวานฟ้า ๔ ชิ้น ใกล้กับโครงกระดูก
ได้แก่วโครง B คิดเป็นร้อยละ ๒๕

จากผลของการเปรียบเทียบดังกล่าว
แล้ว พอจะสรุปเรื่องประเพณีฝังศพคนสมัย
หินใหม่พบที่บานเก่า ได้ดังนี้

ศพหินศีรษะไปทางตะวันออกเฉียง-
เหนือ, ตะวันตกเฉียงเหนือ และตะวันตก
เฉียงใต้

ใกล้ ๆ ศีรษะ มีหม้อหรือชาม ๑ ใบ
และขวานฟ้า ๑ ชิ้น นอกจากนี้อาจจะพบ
ขวานฟ้าสัณฐานหรือใกล้สัณฐานของโครง
กระดูกได้อีก ๒-๓ ชิ้น

ศพนอนหงาย เหยียดตรง หันหน้าสู่ฟ้า
หรือหน้าตะแคง แขนเหยียดตรง ทรวง
ชามหม้อใหญ่วางอยู่

ประเพณีดังกล่าววนคล้ายกับประเพณี
ฝังศพมนุษย์สมัยหินใหม่ พบที่กวาชา (Gua
Cha) รัฐกัตตัน สหพันธรัฐเม็กซิโก เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๘๗ (ค.ศ. ๑๙๔๔) ผู้พบคือ นาย
จ. เดอ จ. ซีเวคิง (G. de G. Sieveking)
ข้อแตกต่างบางอย่างกับบางที่บานเก่าไม่
พบก็ได้เห็นที่ขอมือ โครงกระดูกเหมือนที่
กวาชา แต่พบเศษกำไลหินบางชิ้น รูปร่าง
ของหม้อดินเผ่าง่ายกว่ากันอยู่บ้าง

ผู้อ่านบางท่านอาจจะอยากทราบว่า
มนุษย์พวกนี้เป็นชาติใด ผู้เขียนขอตอบว่า
ผู้ที่จะทราบเรื่องนี้คือ นักมานุษยชาติ
วิทยาสาขากายภาค (Physical Anthro-
pologists) โครงกระดูกเหล่านี้กำลังส่งไป
ประเทศเดนมาร์ก เพื่อให้นักมานุษยชาติ

วิทยาพิจารณาย่างละเอียดถึงความเป็น
โครงกระดูกของชาติใดกันแน่ บางท่านถาม
ผู้เขียนว่าทราบได้อย่างไรว่าโครงกระดูก
มีอายุประมาณ ๔,๐๐๐ ปี? ผู้เขียนขอตอบ
ไว้ ณ ที่นี้

การกำหนดอายุนั้นเป็นแบบเปรียบเทียบ
(Relative Chronology) ไม่ใช่กำหนดลงไป
แน่นอนว่าต้องเป็นเท่านี้เท่านั้น (Absolute
Chronology) ยุคก่อนประวัติศาสตร์สมัยหิน
ใหม่ในประเทศจีน เขากำหนดไว้ว่าประมาณ
๒,๐๐๐ ปี ก่อน ค.ศ.^(๑) สมัยหินใหม่ในประ-
เทศไทยน่าจะจะมีอายุประมาณ ๔,๐๐๐ ปี แต่
เมื่อได้หาอายุถ่านไม้ที่พบในหลุมขุดตรง
ตามวิธีการตรวจหาคาร์บอน ๑๔ ในถ่านนั้น
แล้ว ผลอาจจะปรากฏว่าโครงกระดูก
เหล่านั้นมีอายุมากกว่าหรือน้อยกว่า ๔,๐๐๐ ปี
ก็ได้

ข้อที่นักคิดประการหนึ่ง คือ ทำไมจะต้อง
วางขวานฟ้าไว้ใกล้ ๆ โครงกระดูกคนสมัย
หินใหม่? คำศรัทธาจารย์โจฮันส์ มาร์นเจอร์
(Johannes Maringer) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ
The Gods of Prehistoric Man หน้า ๑๖๘-
๑๗๐ มีความว่า ตามภาพเขียนบนผนังถ้ำ
และบนผนังของโตะหิน (dolmen) พบใน
ทวีปยุโรปมักมีรูปขวานฟ้า ขวานฟ้านั้น
จะใช้น่องในทางศาสนาด้วย นอกจากนั้น
ได้พบขวานฟ้าขนาดเล็ก ๆ อีกด้วย ขวานฟ้า

เหล่านี้อาจจะใช้ทำเป็นเครื่องรางหรือของ
เช่นสังเวศ ในทวีปยุโรปภาคตะวันตกก็
ว่า ขวานเป็นเครื่องหมายของฟ้า หรือ
จะให้ชัดลงไปก็คือขวานฟ้า คือสายฟ้า
ที่เทพดาผู้อยู่บนฟ้าขว้างลงมา เมื่อมา
พิจารณาขวานฟ้าที่ข่างโครงกระดูกคนสมัย
หินใหม่พบที่บ้านเก่า ผู้เขียนก็ยังไม่แน่ใจ
ว่าจะมีความหมายเหมือนดังที่ศาสตราจารย์
มารินเจอ ให้คำอธิบายไว้หรือไม่ ข้อที่
น่าสนใจก็คือ ขวานฟ้าที่ข่างโครง
กระดูกคนส่วนมากเป็นขวานฟ้าที่ดัดม้วน
ไม่มียอดบนหรือแตกหัก

ขวานฟ้าที่พบที่บริเวณที่ขุดค้นนั้น ไม่มี
ขวานหินชนิดมีใบ (Shouldered adzes) คง
พบแต่แบบธรรมดา คือแบบที่มีด้านตัดเป็น
รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Quadrangular adzes)
พบอยู่ทั่วไปในประเทศไทย, ประเทศมลายู,
ประเทศอินโดนีเซีย ศาสตราจารย์ชาว
ฮอลแลนด์ชื่อ โรเบิร์ต ไฮเกลดอร์น (Robert
Heine-Geldern) จัดว่าเป็นแบบของวัฒนธรรม
สมัยหินใหม่ในทวีปเอเชียภาคตะวันออก
เฉียงใต้^(๒) ถิ่นเดิมของขวานฟ้าแบบ
ธรรมดาอยู่ในแหลมอินโดจีนภาคเหนือ
และประเทศจีนภาคใต้

เครื่องปั้นดินเผาสีดำ (Black pottery)
พบที่บริเวณเขตค้นที่บ้านเก่าเป็นแบบเดียวกับ
ที่พบที่ถ้ำขี้เหล็ก จังหวัดกาญจนบุรี-นครราชสีมา

คงขอให้ว่า ถ้าไทรโยค ๓ ระหว่างทศ
ดำรงไทย-เดนมาร์ก พักอยู่ที่บ้านคีตวัน
สถานนาถก นายแฟรงค์ โรเบิร์ตสัน ผู้ตั้งชื่อ
หนังสือพิมพ์ลอนดอนเดลีเทเลกราฟไปขอ
สัมภาษณ์ แล้วจะบินกลับไปยังกรุง ดร.
เฮช. อาร์. วันเฮเกเร็น ได้ขอฝากเศษ
เครื่องปั้นดินเผาสีดำไปให้ ดร. เอฟ. เอส.
เดวิด ผู้เชี่ยวชาญทางเครื่องปั้นดินเผาดำ
ก่อนประวัติศาสตราจารย์ดร. พิจารณา ต่อมา
นายแฟรงค์ โรเบิร์ตสัน ได้เขียนจดหมาย
บอก ดร. วันเฮเกเร็น ว่า เศษเครื่องปั้น
ดินเผานี้ ดร. เดวิด พิจารณาแล้วแจ้งว่า
เป็นแบบวัฒนธรรมlungshan (Lung Shan
Culture) ผู้เขียนทราบเรื่องจาก ดร. วัน
เฮเกเร็นขณะที่อยู่ในพระนคร ความ
จริงขณะที่คณะดำรงไทย-เดนมาร์ก
ปฏิบัติงานอยู่ที่บ้านเก่า ทางกองขุดขุด
ว่า เครื่องปั้นดินเผาดำนั้นน่าจะเป็นของ
วัฒนธรรมlungshanอยู่แล้ว เมื่อมีโอกาสจึง
ได้ส่งไปให้ ดร. เดวิด ตรวจสอบ วัฒนธรรม
lungshan เป็นวัฒนธรรมก่อนประวัติศาส
ต์สมัยหินใหม่ในประเทศจีน คำว่า “lungshan”
เป็นแหล่งที่พบเครื่องปั้นดินเผาดำสมัยหิน
ใหม่เป็นครั้งแรกในประเทศจีน lungshan
อยู่ในมณฑลเจียงซู ใกล้เมืองซันหนานฟู
(Tsinan-fu) ต่อมาได้พบเครื่องปั้นดิน
เผาดำแบบเดียวกับที่พบที่ถ้ำขี้เหล็ก, ถ้ำ

ชานตง, เกียงซุ, ซเกียง, โยนาน, ชานต๋
และฮั่นไหว^(๓) วัฒนธรรมลงชานเกิดขึ้น
ในประเทศจีนภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ
๒,๐๐๐ ปีก่อน ค.ศ. (ราว ๔,๐๐๐ ปี) ถึง
๑,๗๐๐ ปีก่อน ค.ศ. ในการขุดค้นแหล่ง
วัฒนธรรมลงชาน ปรากฏว่าเห็นชนดิน
ที่พบเครื่องปั้นดินเผาสีดำแบบวัฒนธรรมลง
ชาน เป็นชนดินที่พบของซึ่งเป็นสมัยราชวงศ์
จิ๋ว อันเป็นสมัยประวัติศาสตร์ เครื่องปั้นดิน
เผาด้านที่ทาด้วยดินเหนียวเนื้อละเอียด และ
ทำเป็นแบบรูปต่าง ๆ ประมาณ ๓๐ แบบ มี
ความหนาเฉลี่ยประมาณ ๑ ใน ๘ ของนิ้วฟุต
การทาม ๒ วิธี คือ ๑. ปั้นด้วยมือ (Hand-
made) ส่วนมากมักเป็นถ้วยขนาดเล็กและอ่าง
๒. ใช้แป้นหมุนช่วย (Wheel-made) ซึ่งมัก
เป็นภาชนะขนาดใหญ่ ส่วนลวดลายของภาชนะดิน
เผาแบบวัฒนธรรมลงชานนั้นส่วนมากเป็น
สีดำและทำอย่างประณีต นอกจากนั้นยังมี
ภาชนะที่ทาอย่างหยาบ ๆ มีลวดลายและสีดำ
สักระยะใดก็ได้แก่สีขาวและสีแดง ลักษณะ
ทั่วไปของเครื่องปั้นดินเผาวัฒนธรรมลงชาน
คือ ผิวนอกเคลือบด้วยไขมันและไม่มีการเขียน
ลวดลาย ส่วนมากไม่มียอดตาย บางชิ้นอาจจะมี
ลวดลายแบบเรขาคณิต รูปของภาชนะมักเป็น
แบบที่พบกันทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมลงชานอาศัยอยู่
บนเนินดินอันเกิดจากซากทับถมของท้องที่ซึ่ง
อยู่ในที่เดียวจนนานมาหลายรุ่น พวกนี้เป็น

กสิกร บ้านก่อด้วยโคลน และมีกำแพงดิน
กว้าง^(๔) ๘ เมตร สูง ๖ เมตร ล้อมหมู่บ้าน มี
ร่องรอยว่าการแบ่งชนและมประมุข เทาที่
มีหลักฐานอยู่ในขณะนี้ ชนชาติที่เป็น
เจ้าของวัฒนธรรมลงชานส่วนใหญ่ได้แก่
ไทย เย้า และมีพวกตุงกู๊ด (Tunguses) อยู่
บ้าง

เครื่องปั้นดินเผาพบที่บ้านเกา มีสีดำเป็น
ส่วนมาก และมทงทาโดยวิธีปั้นด้วยมือและ
ใช้แป้นหมุนช่วย นอกจากนั้นก็มีลวดลายและ
สีดำแดงอยู่บ้าง และมีชนิดลายเชือกทาบ
และลายเตี๊ยะ

เครื่องปั้นดินเผาชนิดลายเชือกทาบ
(cord-marked) และลายเตี๊ยะ (mat-marked)
พบที่ไซบ่เรย์, ทว่อาเซี่ยตะวันออกเฉียงใต้
(แหลมอินโดจีน, ไทย, มลายู)
และญี่ปุ่น เครื่องปั้นดินเผาทั้งนี้ต้องแบบ
มีอายุระหว่าง ๓,๐๐๐ ปี ถึง ๒,๐๐๐ ปีก่อน
ค.ศ.^(๕)

ของที่พบอยู่ในระดับดินเหนือโครงกระดูก
มนุษย์สมัยหินใหม่และที่ใกล้โครงกระดูกมี

๑. ขวานฟ้า ๖๖ ชิ้น รวมทงที่ได้จาก
พินดินอก ๔๕ ชิ้น เป็น ๑๑๑ ชิ้น

๒. หินดำหริบขัดขวานฟ้า ส่วนมาก
เป็นหินสีดำคอนข้างแดง

๓. เศษกำไลหิน ๖ ชิ้น

๔. ตัวหินขนาดจิ๋ว ๑ ชิ้น

๕. เครื่องมือทำด้วยกระดูก ๗ ชิ้น
บางชิ้นทำเป็นหัวลูกศร บางชิ้นคล้ายปลาย
หอก

๖. จักรหิน

๗. เครื่องปั้นดินเผาจำนวนมากเป็นสีดำ
มีสีดินแดงและสีเทาบาง บางชิ้นไม่มียอดตาย
บางชิ้นมียอดตายเชือกทาบ บางชิ้นคล้ายถ้วยเตี๋ย
และพบดินเผาถลุงทำเป็นรูปกรวยคล้ายขา
เครื่องปั้นดินเผา เศษเครื่องปั้นดินเผา
รวบรวมน้ำประมาณ ๒๐,๖๐๐ ชิ้น เครื่อง
ปั้นดินเผาที่ยังต้มบูนหรือเกือบต้มบูน
รวม ๑๘ ใบ

๘. เปลือกหอยกาบเป็นจำนวนมาก
และมีเปลือกหอยแครง ๑ เปลือก

๘. กระดกสัตว์ มีกะโหลกศีรษะสัตว์
กระดูกเล็ก ๑ กะโหลก ฟันหมู ฟันควาย
กระดูกปลา กระดองเต่า กระดูกจระเข้
รวมกระดูกสัตว์ได้ประมาณ ๒,๘๐๐ ชิ้น

จากสิ่งขุดค้นพบนี้ พอจะสันนิษฐาน
ว่าสภาพความเป็นอยู่ของคนสมัยหินใหม่ได้ดังนี้
คนสมัยหินใหม่ที่บ้านเก่าเป็นนักล่าสัตว์
มีลูกศรทำด้วยกระดูก มีหอกฟงและคงกิน
เนื้อหมู, ควาย, ปลา, เต่า, จระเข้, หอยกาบ
และรู้จักเลี้ยงสัตว์ค่อมหมและควาย รู้จักงาน
ช่างไม้บ้าง เพราะพบดัดหินขนาดเล็ก มี
กำไลหินเป็นเครื่องประดับ รู้จักทำเครื่องปั้น
ดินเผาเนื้อละเอียดและเหนียว ทำทางขี้นบน
และใช้แบ้นหมนช่วย ปร้างไม่ดังกว่าคน
ปัจจุบัน คงบานเรือนอยู่ตามเนินริมห้วย.

หนังสือที่ใช้อ้างในรายงาน

- 1
* L.C. Goodrich and H.C. Fenn: A Syllabus of the History of Chinese Civilization and Culture. Sixth Edition. The China Society of America, Inc. New York. pp. 45-6.
- 2
* G. de G. Sieveking: Gau Cha and the Malayan Stone Age. Reprint from the Malayan Historical Journal. Vol.1 No.2. December, 1954. Caxton Press Ltd., Kuala Lumpur, Malaya. p.122
- 3
* Wolfram Eberhard: A History of China. The Alcuin Press, Welwyn Garden City, Herts. Second Impression. 1952 pp. 12-13.
The Concise Encyclopaedia of Archaeology. Edited by Leonard Cottrel. Hutchinson of London. First published 1960. p.293.
- 4
* Robert C. Suggs: The Island Civilisations of Polynesia. The New American Library 1960. p.59.
- 5
* Relative Chronologies in old World Archaeology. Edited by Robert W. Ehrich. The University of Chicago Press. 1953. pp. 133-134.
Walter A. Fairservis, Jr.: The Origins of Oriental Civilization. The New American Library. 1959 p. 97.